

EXPUNERE DE MOTIVE

la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 58 din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară

Principiul repartizării aleatorii a cauzelor constituie una dintre garanțiile fundamentale ale dreptului la un proces echitabil și ale independenței judecătorului. Caracterul aleatoriu al repartizării dosarelor nu reprezintă doar o exigență tehnică de organizare administrativă, ci o condiție esențială pentru asigurarea imparțialității instanțelor și pentru menținerea încrederii publice în actul de justiție. Orice suspiciune privind influențarea compunerii completurilor de judecată afectează în mod direct credibilitatea sistemului judiciar.

În ultimii ani au existat, în spațiul public și în dezbaterile profesionale, numeroase semnale referitoare la posibile eludări ale regulilor de repartizare aleatorie, prin intervenții administrative, modificări succesive ale compunerii completurilor sau redistribuiri repetate de cauze. Chiar și în absența unor constatări disciplinare sau penale definitive, simpla apariție a unor asemenea suspiciuni este de natură să afecteze percepția publică asupra imparțialității instanțelor. În materia independenței justiției, aparența de imparțialitate este la fel de importantă ca imparțialitatea însăși.

Reglementarea actuală din Legea nr. 304/2022 prevede auditarea externă a sistemului de repartizare aleatorie, însă cadrul normativ în vigoare pune accent predominant pe existența mecanismului formal și mai puțin pe verificarea concretă a modului în care acesta funcționează în practică. Lipsa unor referiri explicite la analiza intervențiilor umane asupra sistemului, la verificarea jurnalelor informatice, a modificărilor intervenite în compunerea completurilor și a redistribuirilor de cauze poate transforma auditarea într-un exercițiu preponderent formal, incapabil să identifice vulnerabilitățile reale.

La momentul adoptării reglementării actuale s-a subliniat că auditul extern nu poate substitui rolul Inspecției Judiciare. Această afirmație este corectă în principiu, însă nu justifică o limitare a sferei auditului. Auditarea externă și cercetarea disciplinară au natură și finalitate distincte: auditul are un caracter tehnic și preventiv, vizând evaluarea sistemică și identificarea

vulnerabilităților, în timp ce cercetarea disciplinară are un caracter individual și sancționator. Cele două mecanisme nu se confundă și nu se exclud, ci se completează în mod firesc. În măsura în care auditul identifică indicii privind încălcări ale legii sau abateri disciplinare, acestea trebuie comunicate instituțiilor competente, care vor proceda potrivit atribuțiilor lor legale.

Prezenta propunere legislativă are ca obiect consolidarea cadrului normativ prin extinderea și clarificarea conținutului auditului extern. Se prevede în mod expres că auditul trebuie să vizeze nu doar aspectele tehnice ale aplicației informatice, ci și dimensiunea procedurală și operațională, inclusiv intervențiile umane asupra sistemului și conformitatea acestora cu dispozițiile legale. De asemenea, se introduce obligația verificării jurnalelor informatice, a modificărilor intervenite în compunerea completurilor, a redistribuirilor de cauze și a oricăror operațiuni manuale sau administrative care pot avea impact asupra caracterului aleatoriu al repartizării.

Totodată, se reglementează explicit obligația consemnării în raportul de audit a eventualelor indicii privind încălcări ale legii și comunicarea acestora, de îndată, Consiliului Superior al Magistraturii, Inspecției Judiciare sau organelor competente, după caz. Raportul de audit urmează să fie publicat integral, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal, în vederea asigurării transparenței și a consolidării încrederii publice.

Prin aceste modificări nu se aduce atingere independenței judecătorilor și nici competențelor constituționale ale Consiliului Superior al Magistraturii. Dimpotrivă, se creează un cadru mai clar și mai eficient de prevenire a eventualelor disfuncționalități, contribuind la protejarea independenței justiției împotriva oricăror suspiciuni de intervenție nelegitimă.

Într-un stat de drept, legitimitatea actului jurisdicțional se sprijină nu doar pe legalitatea formală, ci și pe transparență, verificabilitate și încredere publică. Consolidarea mecanismului de audit extern al repartizării aleatorii reprezintă un pas necesar și proporțional pentru întărirea acestor garanții. Pentru aceste motive, se impune adoptarea prezentei legi.

Față de cele prezentate, a fost elaborată *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 58 din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară*, pe care o supunem Parlamentului spre adoptare.

În numele inițiatorilor,

Stelian-Cristian ION

Deputat USR

Oana MURARIU /

Deputată USR

Alexandru-Paul DIMITRIU

Deputat USR

Dumitru VĂDUVA

Deputat USR

Elena-Simona SPĂTARU

Senatoare USR

Vasile-Ciprian RUS

Senator USR

Lista susținătorilor
pentru modificarea și completarea art. 58 din Legea nr. 304/2022 privind
organizarea judiciară

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	ECHERT ARIAN		USR
2	ȘTEFAN-ILUȘAN LAURENȚ		USR
3	BLAGA DANIEL		USR
4	HANGAN POLYANNA		USR
5	Paraschivescu Ovidiu		USR
6	BERESCU MONICA		USR
7	M. Lavin Radu		USR
8	Gina George		USR
9	Ivana Stoica		USR
10	FLUJAR ANDREI		USR
11	ALECSANDRU MARIUS NICOLAE		USR
12	CORINA ATANASIU		USR

Lista susținătorilor
pentru modificarea și completarea art. 58 din Legea nr. 304/2022 privind
organizarea judiciară

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	MINARU CĂTĂLIN EMIL		USR
	SEBASTIAN CERNIC		USR
	Bodea Marius		USR
	SILOS SORIN		USR
	ȚĂN CYNTHIA		USR
	CIUB ȘTEFAN RUXANDRA		USR
	Stefan Gheorghe		USR
	DOBRA ELENA ADELINA		USR
	BOCHILCANU GEORGE CĂTĂLIN		USR
	Narcis Mircescu		USR
	CRISTIAN GHINEA		USR
	NEGOI EUGEN REMUS		USR

ANGHEL RAZVAN PAUL

USR

AUREL OPRINOLU

USR